

Obsah

1. ÚVOD.	11
2. DODÁVKY PUŠEK A BODÁKŮ vz. 24 PRO ČESKOSLOVENSKOU ARMÁDU	14
2.1 Vyzbrojení čs. armády puškami po 28. 10. 1918	14
2.2 Vyzbrojovací program čs. armády na počátku dvacátých let	17
2.3 Historie Zbrojovky a vývoj názvu firmy	22
2.4 Zbrojně technický úřad u Zbrojovky	27
2.5 Značkování majetku vojenské správy	28
2.6 Předpis G-41	31
2.7 Pušky „nového vzoru“ Mauser-Jelen	32
2.8 Dlouhé pušky vz. 98 a vz. 98/22	34
2.9 Bodáky vz. 22 (vz. 98/22)	36
2.10 Vývoj pušky vz. 23	37
2.11 Výroba pušek vz. 23 a vz. 23A	39
2.12 Testování „vzorkových bodel“ (vz. 23)	41
2.13 Výroba bodáků vz. 23	44
2.14 Export bodáků vz. 23 do zahraničí	47
2.15 Adaptace poškozených pušek vz. 23 na vz. 24	47
ROK 1924	
2.16 Vývoj pušky vz. 24 a její značení názvem Zbrojovky	48
2.17 Zkušební výroba bodáků vz. 24	49
2.18 Výroba a přejímání pušek vz. 24 z první objednávky v roce 1924	52
2.19 Výroba a přejímání bodáků vz. 24 z první objednávky v roce 1924	53
2.20 Technický předpis pro výrobu a přejímání pušek, bodáků a pochev vz. 24	53
2.21 Číslování pušek vz. 24	54
2.22 Názvosloví součástek a vzory zbraní	55
2.23 Způsoby získávání pušek vz. 24 s bodáky a pochvami do výzbroje čs. armády	56
2.24 Normalizace výroby pušek vz. 24	56
2.25 Černění ocelových součástek pušek vz. 24	57
2.26 Prodej německých pušek vz. 98 do Království SHS v roce 1924	58
2.27 Pušky vz. 24 s bodáky a pochvami vyrobené v roce 1925 na objednávky MNO z konce roku 1924	58
2.28 Pokus o rozdělení výroby bodáků vz. 24 mezi několik závodů v roce 1924	60
ROK 1925	
2.29 Pušky vz. 24 s bodáky s pochvami vyrobené na objednávky MNO z roku 1925 v letech 1925 a 1926	62
2.30 Sjednání „dohody o rozdělení výrobního oboru“ mezi Československou Zbrojovkou, a. s. v Brně a Akciovou společností, dříve Škodovy závody v Plzni v polovině roku 1925	65

2.31	Přezbrojení veškerých útvarů 9., 10., 11., 12. pěší divize, 1. a 2. horské brigády a 3. jezdecké brigády puškami vz. 23 a vz. 24 v roce 1925.	66
2.32	Nevhodné uskladnění pušek a bodáků vz. 23 a vz. 24 v divizní zbrojnici č. 6 v Brně v roce 1925	68
2.33	Úloha purkratického zbrojního skladu v procesu přezbrojování čs. armády v roce 1925.	69
2.34	Vyhodnocení zkušeností získaných při přezbrojení části čs. armády ve východní části republiky v roce 1925 velitelem odbočky hlavního zbrojního skladu v Purkraticích u Písku kpt. Antonínem Vajtauerem	72
2.35	Nabídka MNO na vyzbrojení státních úřadů puškami vz. 24 v roce 1925	73
ROK 1926		
2.36	Pušky vz. 24 s bodáky a pochvami a soupravy zbrojířských nástrojů vyrobené na objednávky MNO v roce 1926	75
2.37	Výměny starších pušek Mauser československé výroby vz. 98 a vz. 98/22 za nové pušky vz. 24 mezi Zbrojovkou a čs. armádou a jejich export do Turecké republiky v roce 1926	77
2.38	Výměny starších pušek Mauser vz. 98 německé výroby za nové pušky vz. 24 mezi Zbrojovkou a čs. armádou a jejich export do Království SHS v roce 1926	79
2.39	Schválení vzorů a objednání chráničtek mušky a ústí hlavně vz. 24 v roce 1926	80
2.40	Dozbrojování a přezbrojování vojenských útvarů v roce 1926	80
2.41	Bezpečnostní opatření při skladování pušek vz. 24 v objektech Zbrojovky v roce 1926	82
2.42	Přejímání zbraní určených pro zahraniční zákazníky orgány ZTÚ v Brně v roce 1926	82
ROK 1927		
2.43	Pušky vz. 24 s bodáky a pochvami vyrobené na objednávky MNO v roce 1927	83
2.44	Zavedení motouznic pro pušku vz. 24 v roce 1927	85
2.45	Pušky vz. 24 s bodáky a pochvami pro Stráž bezpečnosti Praha a Užhorod vyrobené v roce 1927	86
2.46	Jednání o zavedení mozaikového způsobu výroby pušek a bodáků vz. 24 v roce 1927	87
ROK 1928		
2.47	Pušky vz. 24 s bodáky a pochvami vyrobené v letech 1928 až 1933 na objednávky MNO z roku 1928	88
2.48	Výroba pochev vz. 24 firmou Ing. Karel Schulz v Komořanech v letech 1929 až 1932 na objednávku MNO z roku 1928	89
2.49	Historie firmy „KOMO“	92
ROK 1929		
2.50	Součástky a doplňky pušek vz. 24 vyrobené na objednávky MNO z roku 1929	94
2.51	Vyšetřování závad pušek vz. 24 v roce 1929	97
2.52	Zapůjčení 10 001 pušek vz. 24 z majetku čs. armády a výměna 10 001 bodáků vz. 23 za vz. 24 pro export do Persie v roce 1929.	98
2.53	Export 10 000 kusů pušek vz. 24 pro vojenské námořnictvo Království SHS v roce 1929	100
2.54	Léta hospodářské krize 1930 až 1933	100
ROK 1934		
2.55	Výroba hlavní pro pušky vz. 24 na dvě objednávky MNO z roku 1934.	101
2.56	Realizace smlouvy o zajištění válečné výroby pušek a bodáků v roce 1934	101
2.57	Vyzbrojovací program četnictva a finanční stráže v roce 1934	102

2.58	Předchůdci pušky vz. 33 ve výzbroji četnictva	102
2.59	Předchůdci pušky vz. 33 ve výzbroji finanční stráže	105
2.60	Vývoj pušky vz. 33.	107
2.61	Příprava výroby pušek vz. 33 v roce 1934	108
ROK 1935		
2.62	Výroba pušek vz. 33 s bodáky a pochvami vč. náhradních součástek na dvě objednávky MNO v roce 1935	109
2.63	Pušky vz. 24 s bodáky a pochvami vč. náhradních součástek vyrobené na objednávky MNO z roku 1935	113
2.64	Monopolní výroba pochev bodáků vz. 24 v závodě I v Brně na základě „pochvové smlouvy“ od roku 1935	114
2.65	Zprovoznění závodu II v Povážské Bystrici v roce 1935	115
ROK 1936		
2.66	Pušky vz. 24 s bodáky a pochvami vč. náhradních součástek vyrobené na objednávky MNO z roku 1936.	116
2.67	Objednávka pušek vz. 33 pro Policejní ředitelství Brno z roku 1936	118
2.68	Dvě objednávky pušek vz. 24 pro Zemský úřad v Praze a Hospodářský úřad policejního ředitelství Praha z roku 1936.	120
ROK 1937		
2.69	Pušky vz. 24 s bodáky a pochvami vč. náhradních součástek vz. 24 a vz. 33 vyrobené v závodě I v Brně na objednávky MNO z roku 1937	120
2.70	Pušky vz. 24 s bodáky a pochvami vyrobené v závodě I v Brně na tři objednávky Policejního ředitelství v Brně z roku 1937	121
2.71	Pušky vz. 24 s bodáky vyrobené na objednávku MNO v závodě II v Povážské Bystrici v roce 1937	123
2.72	Změna číslování pušek vz. 24 v roce 1937	124
ROK 1938		
2.73	Pušky vz. 24 a vz. 33 s bodáky a pochvami vyrobené na objednávky MNO v závodě I v Brně v roce 1938	125
2.74	Trvanlivost hlavní pušek vz. 24 vyrobených v roce 1938	126
2.75	Výroba 102 000 pušek vz. 24 s bodáky a pochvami na poslední objednávku MNO v obou závodech Zbrojovky v roce 1938	127
2.76	Výrobní čísla 102 000 pušek vz. 24 vyrobených pro čs. armádu v roce 1938	128
ROK 1939		
2.77	Výroba pušek ve Zbrojovce v roce 1939	130
2.78	Změna organizační struktury Zbrojovky v roce 1939	131
2.79	Změna zaměstnanecké politiky ve Zbrojovce v roce 1939	131
2.80	Zřízení ústředních technických sbírek ve Zbrojovce v roce 1939	131
2.81	Učňovská škola Zbrojovky v roce 1939	133
2.82	Propagační předměty, dárky, dary, provize, úplatky a závěrečné oslavy	135
2.83	Činnost Zbrojňe technických úřadů 3 a 4 po 15. 3. 1939 a zřízení německých přijímacích komisí ve Zbrojovce	136
2.84	Zavedení německých továrních krycích čísel (kódů) pro jednotlivé závody Zbrojovky a německých názvů zbraní a munice v roce 1939	138

3. DODÁVKY PUŠEK A BODÁKŮ VČETNĚ NÁHRADNÍCH SOUČÁSTEK PRO OZBROJENÉ SLOŽKY PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA A SLOVENSKÉ REPUBLIKY. 140

ROK 1940

- 3.1 Nákup náhradních součástí pušek a bodáků vz. 23, vz. 24 a vz. 33, jakož i kompletních bodáků vz. 24 a vz. 33 protektorátním četnictvem v roce 1940 . . . 140

ROK 1941

- 3.2. Nákup náhradních součástí pušek a bodáků vz. 24 a vz. 33 protektorátním četnictvem v roce 1941 141
- 3.3 Nákup náhradních součástí pušek vz. 33 a kompletních bodáků téhož vzoru slovenským četnictvem a slovenskou finanční stráží v roce 1941 141
- 3.4 Nákup náhradních součástí pušek, bodáků a pochev vz. 24 slovenským MNO v roce 1941 142

ROK 1942

- 3.5 Nákup pušek vz. 24 s bodáky a pochvami slovenským MNO v roce 1942 143

4. DODÁVKY PUŠEK A BODÁKŮ vz. 24 PRO RUMUNSKOU ARMÁDU . . 145

- 4.1 Úvod 145
- 4.2 Základní smlouva ze dne 26. 8. 1938 145
- 4.3 Zapůjčování zbraní z výzbroje čs. armády pro export 146
- 4.4 První rumunská objednávka 147
- 4.5 Označování zahraničních zakázek 147
- 4.6 Příprava a průběh tzv. rumunské zápůjčky. 148
- 4.7 Původ zapůjčených pušek vz. 24 určených pro export do Rumunska v roce 1939 . . 149
- 4.8 Seznam zapůjčeného materiálu, tzv. rumunská zápůjčka 150
- 4.9 Příprava k přejímání pušek vz. 24 z výzbroje čs. armády před jejich expedicí do Rumunska v roce 1939 151
- 4.10 Informační střelby pušek vz. 24 v Brně v roce 1939 152
- 4.11 Vytrvalostní střelby pušek vz. 24 v Brně v roce 1939 152
- 4.12 Požadavek na odstranění československých státních znaků, tj. lvů, ze zbraní expedovaných do Rumunska v roce 1939 153
- 4.13 Ponechání československých přejímacích značek na zbraních expedovaných do Rumunska v roce 1939 153
- 4.14 Chránítka ústí, mušek a nosné řemeny k expedovaným puškám vz. 24 do Rumunska v roce 1939 154
- 4.15 Příprava urychlené expedice pušek vz. 24 z výzbroje čs. armády do Rumunska a plánovaná přejímka v arsenálu v Bukurešti v roce 1939. 155
- 4.16 Expedice 300 000 pušek vz. 24 do Rumunska v roce 1939 156
- 4.17 Organizace transportů 300 000 pušek vz. 24 do Rumunska v roce 1939 157
- 4.18 Přejímka pušek vz. 24 v Rumunsku v roce 1939 158
- 4.19 Označování pušek vz. 24 rumunskou přejímací značkou „CM“ 159
- 4.20 Druhá rumunská objednávka. 159
- 4.21 Značení 200 000 rumunských pušek vz. 24 z druhé objednávky, výrobní série AR, BR, CR, DR, ER, FR, GR a HR v letech 1939 a 1940 160

4.22	Rozdělení výroby 200 000 rumunských pušek vz. 24 z druhé objednávky v letech 1939 a 1940	162
4.23	Organizace transportů 200 000 pušek vz. 24 z druhé objednávky do Rumunska v letech 1939 a 1940	162
4.24	Výplata „kalorií“ 3 % za dodávky zbraní do Rumunska v roce 1939	167
4.25	Třetí rumunská objednávka	168
4.26	Nedostatek ořechového dřeva v roce 1940	170
4.27	Značení 150 000 rumunských pušek vz. 24 z třetí objednávky, výrobní série OR, PR, RR, SR, TR a UR v roce 1940	170
4.28	Rozdělení výroby 150 000 rumunských pušek vz. 24 z třetí objednávky v roce 1940.	172
4.29	Ukončení ražení rumunských výsostných znaků v roce 1940	173
4.30	Transporty 150 000 rumunských pušek vz. 24 z třetí objednávky v roce 1940 a 1941	174
4.31	Montáž pušek vz. 24 z druhořadých součástek v roce 1941	175
4.32	Výroba posledních 50 000 rumunských pušek vz. 24 z třetí objednávky, výrobní série YR a XR v roce 1941	175
4.33	Výroba bodáků vz. 24 v Rumunsku	176

5. DODÁVKY PUŠEK G 33/40, G 24 (t) A KARABIN K 98k PRO NĚMECKOU ARMÁDU 178

A. Pušky G 33/40

5.1	Úvod	178
5.2	Příprava výroby 50 000 pušek G 33/40 v závodě I v Brně v roce 1940	178
5.3	Výroba 50 000 pušek G 33/40 na první válečnou zakázku a příprava výroby 35 000 pušek G 33/40 na druhou válečnou zakázku v roce 1940	181
5.4	Zastavení montáže a expedice 50 000 pušek G 33/40 v závodě I v Brně a výměna všech mušek v roce 1941	186
5.5	Ukončení výroby a expedice 50 000 pušek G 33/40 v závodě I v Brně v červnu 1941	187
5.6	Výroba 35 000 pušek G 33/40 na druhou válečnou zakázku v závodě I v Brně a nerealizovaná výroba německých bodáků Sg 84/98 v roce 1941	187
5.7	Změny v plánu výroby pušek G 33/40 v závodě I v Brně provedené v září 1941	189
5.8	Objednávka vývoje a výroba vzorků pušek G 33/40 se sklopnou pažbou.	189
5.9	Dokončení výroby 35 000 pušek G 33/40 v závodě I v Brně a pokračování výroby těchto pušek na jejich třetí a zároveň poslední válečnou zakázku 45 000 kusů.	190

B. Pušky G 24 (t)

5.10	Úvod	190
5.11	Vývoj a výrobní změny pušek a bodáků G 24 (t) oproti puškám a bodákům vz. 24 v roce 1941	191
5.12	Zajištění výroby, přejímání a dopravy pochev bodáků G 24 (t) v roce 1941	192
5.13	Zpoždění výroby pušek G 24 (t) v závodě II v Povážské Bystrici a výroba jejich vzorků v roce 1941	194
5.14	Plánované rozdělení výroby pušek G 24 (t) mezi oba závody Zbrojovky v roce 1941	194
5.15	Pokusy s úpravou hledí pušek G 24 (t) v roce 1941	195
5.16	Definitivní rozdělení výroby pušek mezi oba závody Zbrojovky v říjnu 1941	195
5.17	Průběh výroby a transporty 115 000 pušek G 24 (t) s bodáky z Povážské Bystrice v letech 1941 a 1942	196

5.18	Výroba náhradních součástek pro pušky G 24 (t) v závodě II v Povážské Bystrici v roce 1942	197
5.19	Převoz zbývajících bodáků a pochev G 24 (t) ze závodu II v Povážské Bystrici do závodu I v Brně v roce 1942.	197
5.20	Výroba 137 000 bodáků G 24 (t) s pochvami v závodě I v Brně v letech 1942 a 1943 .	198
C. Karabiny K 98k		
5.21	Úvod	198
5.22	Stupňování pracovních výkonů a ekonomika výroby při výrobě karabin K 98k .	199
5.23	Výroba 92 000 karabin K 98k v závodě II v Povážské Bystrici v letech 1942 a 1943 .	201
5.24	Závěrem	202
6.	PŘÍLOHOVÉ DOKUMENTY	235
7.	PRAMENY, ZKRATKY, O AUTOROVI	367
7.1	Prameny	367
7.2	Seznam zkratk	368
7.3	O autorovi	369